Европейски фонд за интеграция на граждани на трети страни
Министерство на труда и социалната политика
на Република България

Схема BG EIF 2009/01 на Европейски интеграционен фонд

Проект „Имиграцията: възможност и предизвикателство за България" Договор BG EIF 2009/01-01.02

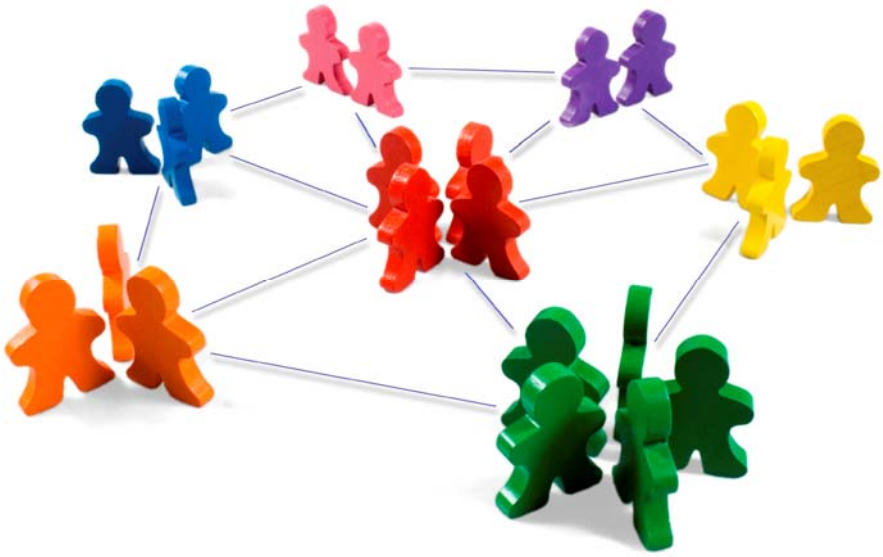

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни

Изпълнител : Търговско – промишлена палата - Враца

Европейски фонд за интеграция на граждани на трети страни
Министерство на труда и социалната политика
на Република България

Пътеводител на висококвалифицирания имигрант в България

Демографското развитие на всяка страна е ключов национален и социален приоритет, както и съществен проблем на сигурността. Поради тази причина неговите основни характеристики като брой раждания, смъртност и естествен прираст са от огромно значение за бъдещето развитие на всяка държава, не само от гледна точка на броя на населението, но и по отношение на пазара на труда, продуктивността, системите за социално осигуряване и т.н.

Постоянно променящият се пазар на труда и бързото остаряване на знанията, придобити преди години, поставят пред изпитане българската икономика.

Част I
Синя карта

Съветът на Европейския съюз прие директивата "Синя карта", с която се дава възможност на висококвалифицирани работници от трети страни да работят при облекчени условия в страните от съюза. Според официални данни на Европейската комисия (ЕК) едва 1,7 на сто от работещите мигранти в ЕС са висококвалифицирани работници, докато този процент е 9,9 на сто в Австралия, 7,3 на сто в Канада, 5,3 на сто в Швейцария и 3,2 на сто в САЩ. Директивата "Синя карта" ще се прилага като допълнение към националните схеми за наемане на висококвалифицирани работници от трети страни и няма да създава "права на приемане". С други думи, страните в ЕС запазват правото си да определят колко чужди работници могат да приемат като цяло.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА СИНЯТА КАРТА?

Синя карта на Европейския съюз- влиза в сила от 01 ЮНИ 2011г.

„Синята карта на Европейския съюз" представлява разрешение за пребиваване на граждани на трети страни, които са висококвалифицирани работници (трябва да притежават удостоверение за придобито висше образование и поне пет години професионален опит в професията или сектора, уточнени с трудовия договор).

Граждани на трети страни са всички лица, които не са граждани на Република България, друга страна-членка на Европейския съюз, Конфедерация Швейцария, Норвегия, Лихтенщайн или Исландия.

За да могат да кандидатстват за „Синя карта на Европейския съюз' висококвалифицираните работници, които са граждани на трети страни трябва да притежават виза за дългосрочно пребиваване в Република България.

„Синята карта на Европейския съюз" се издава след разрешение от Министерството на труда и социалната политика за срок от една година, като разрешението може да бъде подновявано.

Членове на семейството на чужденец, който е получил „Синя карта на Европейския съюз" могат да получат разрешение за продължително пребиваване в Република България за срока на валидност на „Синята карта на ЕС", ако отговарят на следните изисквания:

1. да имат осигурено жилище,
2. да имат задължителни здравни осигуровки и осигуряване,
3. да имат достатъчни средства за издръжка, без да се прибягва до системата за социално подпомагане, в размер не по-малък от минималната месечна заплата или минимална пенсия в Република България за срока на пребиваване;

Ако чужденецът притежава „Синя карта на ЕС" издадена в друга страна-членк на ЕС и е пребивавал на територията на тази страна най-малко 18 месеца, може да получи „Синя карта на ЕС" и да пребивава заедно със семейството си в България. Заявлението за получаване на разрешение се подава не по-късно от един месец след пристигането на чужденеца в Република България.

Когато притежателят на „Синя карта на ЕС", издадена в друга държава членка, се премести в Република България, на членовете на неговото семейство се разрешава да го придружат или да се присъединят към него.

Притежател на синя карта на ЕС може да получи статут на дългосрочно пребиваване в Република България, ако е пребивавал 5 години законно и непрекъснато на територията на някоя държава-членка на Европейския съюз, като притежател на синя карта на ЕС, от които последните две години са на територията на Република България.

ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ СИНЯТА КАРТА:

- „висококвалифицирана трудова заетост" означава наемането на работа на лице, което:
  - в съответната държава-членка е защитено като работник или служител по силата на националното трудово право и/или в съответствие с националната практика, независимо от правоотношението, за целите на упражняване на действителна и ефективна трудова дейност за чужда сметка или под чуждо ръководство,
  - получава заплащане, и
  - притежава необходимата подходяща и специфична компетентност, доказана с висока професионална квалификация;
- „висока професионална квалификация" означава квалификация, която е удостоверена посредством доказателство за придобито висше образование или чрез дерогация, когато такава се предвижда от националното право, от поне пет години професионален опит на равнище, сравнимо с придобито висше образование, и която има отношение към професията или сектора, уточнени в трудовия договор или обвързващото предложение за работа;
- „придобито висше образование" означава диплома, свидетелства или друго удостоверение за формална квалификация, издадени от компетентен орган, чрез които се доказва успешното завършване на програма за висше образование, а именно набор от курсове, осигурени от образователна институция, призната като висше учебно заведение от държавата, в която се намира. За целите на настоящата директива придобитото висше образование се взема предвид, при условие че обучението, необходимо за придобиването му, е било с продължителност поне три години;
- „професионален опит" означава действително и законно упражняване на съответната професия;

УСЛОВИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ

- представяне на валиден трудов договор или, съгласно предвиденото в националното право, обвързващо предложение за работа за висококвалифицирана заетост за не по-малко от една година в съответната държава-членка;

- представяне на документ, удостоверяващ, че са изпълнени условията на националното право за упражняване от граждани на Съюза на регламентираната професия, посочена в трудовия договор или в обвързващото предложение за работа, съгласно предвиденото в националното право;

- за нерегламентирани професии, представяне на документи, удостоверяващи съответна висока квалификация в професията или сектора, посочени в трудовия договор или в обвързващото предложение за работа, съгласно предвиденото в националното право;

- представяне на валиден документ за пътуване, съгласно националното право, заявление за виза или виза, ако такава се изисква, както и доказателство за валидно разрешение за пребиваване или съответно за национална виза за дългосрочно пребиваване. Държавите-членки могат да изискват периодът на валидност на документа за пътуване да обхваща поне първоначалния срок на разрешението за пребиваване;

- представяне на доказателство, че има или, ако това се предвижда в националното право, че кандидатства за здравна застраховка, покриваща всички рискове, срещу които гражданите на съответната държава-членка обичайно са застраховани, за периодите, през които такова застрахователно покритие и съответните права на обезщетение не се предоставят във връзка със или вследствие от трудовия договор;

- не се счита, че гражданина представлява заплаха за обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве.

ВИСОКОКВАЛИФИЦИРАНА ЗАЕТОСТ НА ЧУЖДЕНЦИ В БЪЛГАРИЯ

При наемане на работа на чужденци за целите на висококвалифицирана заетост се издава единно разрешение за пребиваване и работа тип „Синя карта на ЕС” съгласно разпоредбите на Закона за чужденците в Република България и правилника за неговото прилагане.

Редът и условията за издаване, подновяване, отказ и отнемане на синята карта на ЕС се определя с правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България.

Агенцията по заетостта дава писмено разрешение за упражняване на висококвалифицирана заетост за издаване на Синя карта на ЕС от органите на Министерството на вътрешните работи.

Притежателят на синя карта на ЕС е равнопоставен на българските граждани по отношение на:

1. предоставяните услуги;

2. условия на труд, включително заплащане, уволнение, безопасност и здраве при работа, условията за достъп, подчиняването на задължения и ползване на права на социална сигурност в рамките на правото на ЕС и др.;

3. достъп до стоки и услуги, включително обществени;

4. образование и професионално обучение;

5. плащанията на свързани с приходите придобити законоустановени пенсии за старост, без да се засягат съществуващите двустранни споразумения, в размер, приложим съгласно правото на държавата-членка или държавите-членки длъжници, при преместване в трета държава;

6. признаването на дипломи, удостоверения и други доказателства за професионална квалификация в съответствие със Закона за признаване на професионални квалификации;

7. свобода на сдружаване, присъединяване и членство в организации на работници и служители или работодатели, както и в професионални и съсловни организации, включително по отношение на предоставяните привилегии от такова членство, без това да представлява заплаха за обществения ред и националната сигурност.

От тези права се ползват само притежатели на синя карта и членове на техните семейства, които обичайно пребивават на територията на Република България.

През първите две години на законна висококвалифицирана заетост, притежателят на синя карта на ЕС може да упражнява на територията на Република България само дейности, отговарящи на условията, при които му е издадена синята карта.

Притежателят на синя карта на ЕС може да смени работодателя си само след получаване на писмено разрешение от Агенцията по заетостта.

В случай, че остане без работа, притежателят на синя карта на ЕС има право в рамките на три месеца да търси и да започне работа. Това право може да бъде ползвано еднократно в рамките на срока на валидност на синята карта на ЕС. До вземане на разрешение относно смяната на работодателя, обстоятелството не е основание Агенцията по заетостта да предложи отнемане на синя карта на ЕС.

„Висококвалифицирана заетост" е наемане на работа на лице, което притежава необходимата за съответната работа компетентност, доказана с документ за придобито висше образование или не по-малко от пет години професионален опит в областта на професията, за която кандидатства или е нает. Придобито висше образование се удостоверява с диплома, удостоверение или друг документ, издаден от компетентен орган, след обучение с продължителност не по-малка от три години, проведено от образователна институция, призната като висше училище от съответната държава.

„Срокът на пребиваване може да бъде продължен и при оставане без работа на притежатели на разрешение "Синя карта на ЕС" до три месеца, както и на чужденци, подали жалби срещу работодател поради особено експлоататорски условия на труд или от непълнолетни или малолетни, наети на работа незаконно – до приключване на производството."

Чужденците, пребиваващи краткосрочно или продължително на територията на Република България, могат да осъществяват дейност по трудово правоотношение или като командировани лица само след получаване на разрешение или регистрация от органите на Министерството на труда и социалната политика."

Чужденците, получили разрешение за работа или регистрация, могат да извършват трудова дейност само при работодателя или местното лице и за срока, определени с разрешението за работа или регистрацията.

СИНЯ КАРТА НА ЕС, ПРОЦЕДУРА И ПРОЗРАЧНОСТ

На гражданин на трета държава, който е подал заявление и отговаря на изискванията, и за който компетентните органи са взели положително решение, се издава синя карта на ЕС.

Държавите-членки определят стандартен срок на валидност на синята карта на ЕС, който е с продължителност между една и четири години. Ако трудовият договор е за срок, по-кратък от този срок, синята карта на ЕС се издава или подновява за продължителността на трудовия договор плюс три месеца.

Синята карта на ЕС се издава от компетентните органи на държавата-членка, като се използва единният формат, посочен в Регламент (ЕО) № 1030/2002. Държавите- членки отбелязват в синята карта на ЕС условията за достъп до пазара на труда. В полето „Категория“ държавите-членки посочват „Синя карта на ЕС“.

По време на срока на валидност синята карта на ЕС предоставя на притежателя си:

- правото на влизане, повторно влизане и престой на територията на държавата-членка, издала синята карта на ЕС;
- правата, които са признати по силата на настоящата директива.

ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКАЗ

Държавите-членки отхвърлят заявление за издаване на синя карта на ЕС, когато кандидатът не отговаря на условията, или когато представените документи са придобити чрез измама, фалшифицирани или подправени.

ОТНЕМАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА ПОДНОВЯВАНЕ НА СИНЯ КАРТА НА ЕС

Държавите-членки отнемат или отказват подновяването на Синята карта на ЕС в следните случаи:

- когато тя е била придобита чрез измама, фалшифицирана или подправена;
- когато се окаже, че притежателят й не е отговарял или вече не отговаря на условията за влизане и пребиваване, или че пребивава с цел, различна от тази, за която притежателят е получил разрешение за пребиваване;
- когато притежателят й не е спазил ограниченията за достъп до пазара на труда.

Липсата на уведомление не се смята за достатъчно основание за отнемане или отказ за подновяване на синя карта на ЕС, ако притежателят на картата може да докаже, че уведомлението не е достигнало до компетентните органи по независещи от притежателя причини.

Държавите-членки могат да отнемат или да откажат подновяването на синя карта на ЕС, издадена въз основа на настоящата директива, в следните случаи:

- от съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве;
- когато притежателят на синя карта на ЕС не разполага с достатъчно средства за своята собствена издръжка и, когато е приложимо, за издръжката на членовете на семейството си, без да прибягва до системата за социално подпомагане на съответната държава-членка. Държавите-членки оценяват тези средства с оглед на естеството и регулярността им и могат да вземат под внимание размера на минималната национална заплата и пенсия, както и броя на членовете на семейството на съответното лице. Такава оценка не се извършва по време на периода на безработица;
- когато съответното лице не е съобщило адреса си;
- когато притежател на синя карта на ЕС подаде молба за социално подпомагане, при условие че подходяща писмена информация по този въпрос му е била предварително предоставена от държавата-членка.

ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ

Държавите-членки определят дали заявленията за издаване на синя карта на ЕС трябва да бъдат подадени от гражданина на трета държава и/или от неговия работодател.

Заявлението се разглежда и проучва, когато съответният гражданин на трета държава пребивава извън територията на държавата-членка, в която иска да бъде приет, или когато вече пребивава на територията на съответната държава-членка като притежател на валидно разрешение за пребиваване или национална дългосрочна виза.

ПРОЦЕДУРНИ ГАРАНЦИИ

Когато информацията или документите, предоставени в подкрепа на заявлението, са недостатъчни, компетентните органи уведомяват кандидата за изискваната допълнителна информация и определят разумен срок за предоставянето. Срокът се спира когато органите получат изискваната допълнителна информация или документи. Ако допълнителната информация или документи не бъдат предоставени в рамките на срока, заявлението може да бъде отхвърлено.

Всяко решение за отхвърляне на заявление за издаване на синя карта на ЕС, за отказ за подновяване или за отнемане на синя карта на ЕС се съобщава писмено на съответния гражданин на трета държава и, където е приложимо, на неговия работодател, съгласно процедурите за уведомяване по съответното национално право, и подлежи на обжалване пред органите на съответната държава-членка в съответствие с националното право. В уведомлението се посочват причините за решението, възможните съществуващи процедури за обжалване и срокът за предприемане на действия.

Част II
Достъп до пазара на труда

ДОСТЪП ДО ПАЗАРА НА ТРУДА

През първите две години на законна трудова заетост в съответната държава-членка в качеството си на притежател на синя карта на ЕС, достъпът до пазара на труда за съответното лице е ограничен до упражняването на платени трудови дейности, отговарящи на условията за приемане. След първите две години държавите-членки могат да предоставят на въпросните лица равно третиране с гражданите на съответната държава-членка що се отнася до условията за достъп до висококвалифицирана заетост.

През първите две години на законна трудова дейност в съответната държава-членка в качеството си на притежател на синя карта на ЕС, смяната на работодател е предмет на предварително писмено разрешение от компетентните органи на държавата-членка на пребиваване в съответствие с националните процедури и в рамките на срока. Измененията, засягащи условията за приемане, са предмет на предварително уведомление или, ако това е предвидено от националното право, на предварително разрешение.

ВРЕМЕННА БЕЗРАБОТИЦА

Безработицата сама по себе си не представлява основание за отнемане на синя карта на ЕС, освен ако периодът на безработица превиши три последователни месеца или възникне повече от веднъж в периода на валидност на синята карта на ЕС.

През посочения период притежателят на синя карта на ЕС има право да търси работа и да започне да я упражнява при условията, посочени за достъп до пазара на труда.

Държавите-членки разрешават на притежателя на синя карта на ЕС да остане на тяхна територия, докато получи или му бъде отказано необходимото разрешение.

РАВНО ТРЕТИРАНЕ

Притежателите на синя карта на ЕС се третират наравно с гражданите на държавата-членка, издаваща синята карта, по отношение на:

- условията на труд, включително заплащане и уволнение, както и здравословни и безопасни условия на работното мяс то;
- свободата на сдружаване, присъединяване и членство в организация, представляваща работници или работодатели, или във всяка друга организация, чиито членове упражняват определена професионална дейност, включително по отношение на привилегиите, предоставяни от подобни организации, без да се засягат националните разпоредби относно обществения ред и сигурност;
- образованието и професионалното обучение;
- признаването на дипломи, удостоверения и други доказателства за професионална квалификация в съответствие с приложимите национални процедури;
- разпоредбите в националното право, отнасящи се до клоновете на социалната сигурност;
- без да се засягат съществуващите двустранни споразумения, плащанията на свързани с приходите придобити законоустановени пенсии за старост, в размер, приложим съгласно правото на държавата-членка или държавите-членки длъжници, при преместване в трета държава;
- достъпа до стоки и услуги и доставянето на стоки и услуги, предоставени за обществено ползване, включително процедури за жилищно настаняване, както и информация и консултиране, предоставяни от службите по заетостта;
- свободния достъп до цялата територия на съответната държава-членка в пределите, предвидени в националното законодателство.

СТАТУТ НА ДЪЛГОСРОЧНО ПРЕБИВАВАЩИ В ЕО ЗА ПРИТЕЖАТЕЛИТЕ НА СИНЯ КАРТА НА ЕС

Притежателят на синя карта на ЕС има право да натрупва периоди на пребиваване в различни държави-членки, за да изпълни изискването относно продължителността на пребиваване, ако са изпълнени следните условия:

- пет години законно и непрекъснато пребиваване на територията на Общността като притежател на синя карта на ЕС; и
- законно и непрекъснато пребиваване в продължение на две години непосредствено преди подаването на съответното заявление като притежател на синя карта на ЕС на територията на държавата-членка, където е подадено заявлението за издаване на разрешение за пребиваване за дългосрочно пребиваващ в ЕО.

Срока на законно и непрекъснато пребиваване в Общността не се прекъсва от периоди на отсъствие от територията на Общността, ако тези периоди са по-къси от дванадесет последователни месеца и общата им продължителност не надхвърля осемнадесет месеца.

Държавите-членки удължават на 24 последователни месеца периода на отсъствие от територията на Общността, разрешен на лице със статус на дългосрочно пребиваващ в ЕО, притежател на разрешение за дългосрочно пребиваване и на членовете на неговото семейство, които са получили статус на дългосрочно пребиваващи в ЕО.

РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ДЪЛГОСРОЧНО ПРЕБИВАВАНЕ

На притежателите на синя карта на ЕС, които отговарят на условията за придобиването на статус на дългосрочно пребиваващи в ЕО се издава разрешение за пребиваване в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002.

В разрешението за пребиваване в полето „Забележки“ държавите-членки посочват „Бивш притежател на синя карта на ЕС“.

ПРЕБИВАВАНЕ В ДРУГИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ

След осемнадесетмесечно законно пребиваване в първата държава-членка като притежател на синя карта на ЕС, съответното лице и членовете на неговото семейство могат да се преместят в държава-членка, различна от първата държава- членка, за целите на висококвалифицирана трудова заетост.

Във възможно най-кратък срок и н е по-късно от един месец след влизането на територията на втората държава- членка притежателят на синя карта на ЕС и/или неговият работодател подава заявление за издаване на синя карта на ЕС до компетентните органи на въпросната държава-членка и представя всички документи, доказващи, че са изпълнени условията за втората държава-членка. В съответствие с националното право втората държава-членка може да реши да не разреша на кандидата да работи, докато нейният компетентен орган не вземе положително решение относно заявлението.

Заявлението може също да се подаде до компетентните органи на втората държава-членка, докато притежателят на синя карта на ЕС все още пребивава на територията на първата държава-членка.

В съответствие с процедурите втората държава- членка обработва заявлението и писмено информира кандидата и първата държава-членка за решението си:

- или да издаде синя карта на ЕС и да разреши на кандидата да пребивава на нейна територия за целите на висококвалифицирана трудова заетост, когато са изпълнени условията;

- когато условията по настоящия член не са изпълнени, да откаже да издаде синя карта на ЕС и да задължи кандидата и членовете на неговото семейство да напуснат нейната територия, в съответствие с процедурите, предвидени в националното право, включително процедурите за извеждане. Първата държава-членка незабавно и без формалности приема обратно притежателя на синя карта на ЕС и членовете на неговото семейство. Това се прилага и когато синята карта на ЕС, издадена от първата държава-членка, е с изтекъл срок на валидност или е отнета при разглеждането на заявлението.

Ако срокът на валидност на синята карта на ЕС, издадена от първата държава-членка, изтече по време на процедурата, държавите-членки могат, ако се изисква от националното право, да издадат национални разрешения за временно пребиваване или равностойни на тях разрешения, които дават възможност на кандидата да продължи законния си престой на територията на съответната държава-членка, докато

компетентните органи вземат решение относно заявлението.

От кандидата и/или неговия работодател може да се изиска да поемат разходите, свързани с връщането и обратното приемане на притежателя на синя карта на ЕС и на членовете на семейството му, включително като възстановят разходите, направени от обществени фондове.

Когато притежател на синя карта на ЕС и, ако е приложимо, членовете на неговото семейство, се възползва за втори път от възможността да се премести в друга държава- членка при условията на настоящата глава, под „първа държава-членка“ се разбира държавата-членка, която съответното лице напуска, а под „втора държава-членка“ — държавата- членка, за която е подал заявление за пребиваване.

ПРЕБИВАВАНЕ ВЪВ ВТОРАТА ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА НА ЧЛЕНОВЕ НА СЕМЕЙСТВОТО

Когато притежателят на синя карта на ЕС се премести във втора държава-членка и когато семейството вече се е събрало в първата държава-членка, на членовете на семейството му се разрешава да го придружат или да се присъединят към него.

Не по-късно от един месец след влизането на територията на втората държава-членка съответните членове на семейството или притежателят на синя карта на ЕС, подават заявление за издаване на разрешение за пребиваване на член на семейството до компетентните органи на тази държава-членка в съответствие с националното право.

В случаите, когато срокът на валидност на разрешението за пребиваване на членовете на семейството, издадено от първата държава-членка, изтече по време на процедурата или вече не дава право на притежателя си да пребивава законно на територията на втората държава-членка, държавите-членки разрешават на лицето да остане на тяхна територия, ако е необходимо, като издадат национални разрешения за временно пребиваване или равностойни на тях разрешения, които дават възможност на кандидата да продължи законния си престой на тяхна територия заедно с притежателя на синя карта на ЕС, докато компетентните органи на втората държава-членка вземат решение относно заявлението.

Втората държава-членка може да поиска от съответните членове на семейството да представят заедно със заявлението за издаване на разрешение за пребиваване:

- разрешението си за пребиваване в първата държава-членка и валиден документ за пътуване или техни заверени копия, както и виза, ако такава се изисква;
- доказателство, че са пребивавали в първата държава-членка в качеството си на членове на семейството на притежателя на синя карта на ЕС;
- доказателство, че имат здравна застраховка, покриваща всички рискове във втората държава-членка, или че притежателят на синя карта на ЕС има такава застраховка за тях.

Втората държава-членка може да поиска от притежателя на синя карта на ЕС да представи доказателства, че притежателят:

- е настанен при условия, считани за нормални за сравнимо семейство, което живее в същия район, и покриващи изискванията на общите здравни норми и нормите за безопасност във въпросната държава-членка.
- има стабилни и постоянни финансови средства, които са достатъчни, за да издържа себе си и членовете на своето семейство, без да прибягва до системата за социално подпомагане на

въпросната държава-членка. Държавите-членки оценяват тези средства с оглед на естеството и постоянността им и могат да вземат предвид размера на минималната национална заплата и пенсия, както и броя на членовете на семейството.

Част III
Образование, признаване на диплома, свободно предоставяне на услуги

ОБРАЗОВАНИЕ И ПРИЗНАВАНЕ НА ДИПЛОМА

Признаването на образованието и професионалните квалификации на чужденците се урежда със Закона за признаване на професионални квалификации. Този закон урежда условията и реда за признаване на професионални квалификации, придобити в други държави членки и в трети държави, с цел достъп и упражняване на регулирани професии в Република България.

Законът се прилага за гражданите на държави членки и на трети държави, които са придобили професионални квалификации в други държави членки и в трети държави и желаят да упражняват регулирана професия в Република България като самостоятелно заети или като наети лица. Законът не се прилага за гражданите на трети държави, които са придобили професионални квалификации по регулирани медицински професии в трети държави.

Признаването на професионалната квалификация предоставя на гражданите на държавите членки достъп до съответната регулирана професия в Република България, за която са придобили квалификация в друга държава членка, и правото да упражняват тази професия при същите условия, както българските граждани.

Професията, която гражданин на държава членка желае да упражнява в Република България, е същата, за която е придобил квалификация в друга държава членка, ако съответните професионални дейности са съпоставими.

Граждани на трети държави, придобили професионална квалификация в държава членка, ползват правата на граждани на държава членка за признаване на професионалната им квалификация в случаите, когато са:

1. членове на семейството на български гражданин;
2. членове на семейството на гражданин на друга държава членка, когато този гражданин се е преместил в Република България;
3. получили разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България.

Извън случаите по ал. 1 професионална квалификация за упражняване на регулирана професия се признава на граждани на трети държави, придобили право да упражняват същата професия в държава, с която Република България има сключен международен договор за или включващ клаузи за взаимно признаване на професионална квалификация по тази професия, при договорените условия.

Професионална квалификация за упражняване на регулирана професия, която не е придобита в държава членка, може да бъде призната на гражданин на трета държава при условията на взаимност, установени за всеки конкретен случай, когато квалификацията съответства на нормативните изисквания в Република България за придобиване на същата професионална квалификация.

Признаването на професионални квалификации за упражняване на регулирана професия на територията на Република България се извършва по реда на този закон, доколкото друго не е предвидено в специален закон или в правото на Европейската общност.

СВОБОДНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

Свободното предоставяне на услуги в Република България от граждани на други държави членки не може да бъде ограничавано на основание, свързано с професионалните им квалификации, ако те са:

1. законно установени в друга държава членка с цел упражняване на същата професия на нейна територия;

2. упражнявали тази професия в държавата членка по установяване в продължение най-малко на две през последните 10 години, когато професията не е регулирана в тази държава членка; това изискване не се прилага, когато професията или образованието и обучението, изисквани за упражняването й, са регулирани в държавата членка по установяване.

Разпоредбите на тази част се прилагат само в случаите, когато гражданин на друга държава членка се премести в Република България с цел да упражнява регулирана професия еднократно или за определен период от време.
Еднократният или временният характер на предоставянето на услуги подлежи на преценка за всеки конкретен случай по отношение на срока, честотата, редовността и непрекъснатостта на предоставянето на услугите.
Предоставянето на услуги при преместване се извършва при спазване на националните правила за професионално поведение с професионален, нормативен или административен характер, пряко свързани с професионалните квалификации, характеристиките на професията, ползването на професионални звания, професионалните нарушения, свързани със защитата и безопасността на потребителите, както и при спазване на дисциплинарните разпоредби, приложими в Република България към упражняващите същата професия.

При предоставянето на услуги за първи път в Република България гражданинът на държава членка подава пред органа по признаване писмена декларация, съдържаща данни за наличието на застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на професионалните му задължения.

Към декларацията се прилагат:

1. документ за гражданство;

2. удостоверение, издадено от компетентния орган на съответната държава членка, че декларанторът е законно установен на територията й с цел упражняване на съответните дейности, както и че към момента на издаване на удостоверението не му е наложена забрана, включително временна, за упражняване на тези дейности;

3. доказателства за професионални квалификации;

4. доказателства, потвърждаващи упражняването на съответната дейност в продължение най-малко на две през последните 10 години;

5. удостоверение, че лицето не е осъждано - за професиите от областта на сигурността, за които в Република България се изисква такова.

При промяна в обстоятелствата, удостоверени с документи, декларанторът подава документи, доказващи промяната в едномесечен срок от настъпването й.
Декларацията се подновява веднъж годишно, ако декларанторът ще предоставя услуги еднократно или временно в Република България през съответната календарна година.
Гражданите на държава членка, установени в друга държава членка, при временно или еднократно предоставяне на услуги се освобождават от изискванията за регистрация или членство в професионална организация или сдружение, както и от въведените в българското законодателство изисквания за регистрация за целите на установяване на задължения за задължителни осигурителни вноски, произтичащи от дейности, упражнявани в полза на осигурените лица.
Гражданинът на държава членка е длъжен да уведоми предварително, а в неотложни случаи - впоследствие, Националната агенция за приходите за услугите, които е предоставил.
В едномесечен срок от получаване на декларацията и придружаващите я документи органът по признаване уведомява декларатора за решението си да не извършва предварителна проверка на неговите професионални квалификации или за резултата от извършената проверка.

Предоставянето на услугите трябва да може да започне в срок до един месец от вземането на решението за извършване или не на проверката.

Когато се установи съществено несъответствие между професионалните квалификации на декларатора и обучението, провеждано в Република България за упражняването на съответната професия, което може да застраши безопасността на гражданите и да доведе до сериозно увреждане на здравето им, органът по признаване предоставя на декларатора възможност да докаже, че е придобил липсващите му знания или компетентност, като положи изпит.

При подадена жалба от получател на услуги срещу предоставящия услуги органът по признаване изисква от компетентните органи на държавата членка по установяване цялата информация, необходима за правилното разглеждане на жалбата.

Органът по признаване уведомява получателя на услугите за решението си по подадената жалба.

Органът по признаване е длъжен да осигурява обмен на цялата информация, необходима за разглеждане на жалби, свързани с предоставянето на услуги на територията на други държави членки.

Получателите на услугите имат право да получат от предоставящите услугите следната информация:

1. наименование на публичните регистри, в които са вписани в държавата членка по установяване, съответните регистрационни номера или еквивалентни идентификационни данни, съдържащи се в съответния регистър;
2. наименованието и адреса на съответния компетентен орган, когато в държавата членка по установяване се изисква получаване на разрешение или лиценз за упражняването на дейността;
3. данни за професионалните сдружения или организации, в които членуват;
4. професионалното звание, а когато няма такова - наименованието на професионалната квалификация и държавата членка, в която е придобито;
5. идентификационен номер по Закона за данък върху добавената стойност, ако за осъществяваната дейност се дължи данък върху добавената стойност;
6. данни за наличието на застраховка за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на професионалните задължения.

European fund for the integration of
third-country nationals
Ministry of Labour and Social Policy
of Republic of Bulgaria

The Highly Qualified Immigrant`s Guide in Bulgaria

The demographic development of each country is a key national and social priority as well as an essential security problem. For this reason its main characteristics like number of births, death-rate and natural increase are of an immense significance for the future development of each country, not only from the point of view of the population number, but also regarding the labor market, productivity, systems of social insurance etc.

The constantly changing labor market and the knowledge, acquired years ago which quickly became out of date, has put the Bulgarian economy to a trial.

Part I
EU Blue Card

The EU Council has accepted the directive ''Blue Card'' which gives the possibility to highly qualified workers from third countries to work under benign conditions in the countries from the union. According to official data of the European Commission hardly 1,7% of the working migrants in the EU are highly qualified workers, while in Australia this number is 9,9%, 7,3% - in Canada, 5,3% - in Switzerland and 3,2% - in the USA. The Directive ''Blue Card'' will be applied as an addition to the national schemes for hiring highly qualified workers of third countries and will not create ''acceptance rights''. In other words, the countries in the EU keep their right to determine how many foreign workers can accept in full.

WHAT DOES THE BLUE CARD MEAN?

EU Blue Card - valid from 01.06.2011.

''The EU Blue Card'' is a stay permit for citizens of third countries who are highly qualified workers / they need to have a certificate for an acquired high education and at least five years of professional experience in the profession or the sector stated in the labor contract/.

Citizens of third countries are all people who aren't citizens of the Republic of Bulgaria, other country-member of the EU, Confederation Switzerland, Norway, Lichtenstein or Iceland.

In order to be able to apply for ''EU Blue Card'', the highly qualified workers, citizens of third countries, need to have a long term stay visa for the Republic of Bulgaria.

''The EU Blue Card'' is issued with a permit of the Ministry of Labor and Social Policy for one year deadline. The permit can be renewed.

Family members of the foreigner who has received ''EU Blue Card'' may receive a long term stay permit in the Republic of Bulgaria for the validity deadline of the ''EU Blue Card'', if they meet the following requirements:

1. To have provided lodging
2. To have obligatory health insurances and insurance
3. To have enough means for living without turning to the system for social support with the not least amount of the minimum monthly salary or minimum pension in the Republic of Bulgaria for the stay deadline.

If the foreigner has ''EU Blue Card'' issued in other EU country-member and has stayed on the territory of this country for at least 18 months, may receive ''EU Blue Card'' and stay on the territory of the Republic of Bulgaria along with his family.

The application for permit receiving has to be introduced not later than one month after the arrival of the foreigner in the Republic of Bulgaria.

When ''the EU Blue Card'' holder, issued in other country-member, moves in the Republic of Bulgaria, the members of his family are allowed to accompany or join him.

EU Blue Card holder may receive a long term stay statute in the Republic of Bulgaria if he has stayed 5 years legally and continuously on the territory of a country-member of the EU as EU Blue Card holder from which the last two years are on the territory of the Republic of Bulgaria.

MAIN NOTIONS RELATED TO THE BLUE CARD

- ''Highly qualified labor employment'' means to hire on work a person, who:

  - in the relevant country-member is protected as a worker or employee by the strength of the national labor law and/or by the law relation for the aims of exercising of an actual and effective labor activity on other expenses or other leadership;

  - receives payment;

  - owns the necessary convenient and specific competence, proved with a high professional qualification;

- ''High professional qualification'' means a qualification which is certified through a proof of an acquired high education or through derogation when such is envisaged by the national law, from at least 5 years of a professional experience at a level, compared with an acquired high education and which has relation to the profession or sector stated in the labor contract or the connected work proposal;
- ''Acquired high education'' means a diploma, certificates or other documents for formal qualification, issued by a competent organ, through which the successful completion of a high education program is proved, namely a range of courses provided by a teaching institution, recognized as a high teaching institution by the country in which it is found. For the aims of the present directive the acquired high education is taken into consideration if the training, necessary for its acquiring has lasted at least 3 years;
- "Professional experience'' means an actual and legal practice of the relevant profession;

ACCEPTANCE CONDITIONS

- Presenting of a valid labor contract or, according to the envisaged in the national law, bound work proposal for highly qualified employment for a period not shorter than one year in the relevant country-member;

- Presenting of a document, certified that there are fulfilled conditions of the national law for exercising by citizens of the union the regulated profession, shown in the labor contract or in the bound work proposal according to the envisaged in the national law;

- For not regulated professions, documents presenting, certified relevant high qualification in the profession or sector, shown in the labor contract or in the bound work proposal according to the envisaged in the national law;

- Presenting of a valid travel document according to the national law, visa application or visa, if such is required, as well as a proof of a valid stay permit or a national long term stay visa application. The countries-members may require the travel document validity period to involve at least the initial deadline of the stay permit;

- Presenting of a proof that he has , or if this is envisaged in the national law, he applies for health insurance, covering all the risks for which the citizens of the relevant country-member are insured, for the periods for which such an insurance covering and the relevant compensation rights are not given in connection with or as a result of the labor contract;

- It is not considered that the citizen is a threat for the public order, public security or public health.

HIGHLY QUALIFIED EMPLOYMENT OF FOREIGNERS IN BULGARIA

At hiring at work of foreigners for the aims of a highly qualified employment it is issued a unified work and stay permit type ''EU Blue Card" according to the Regulations of the Law for the Foreigners in the Republic of Bulgaria and the Rules for its application.

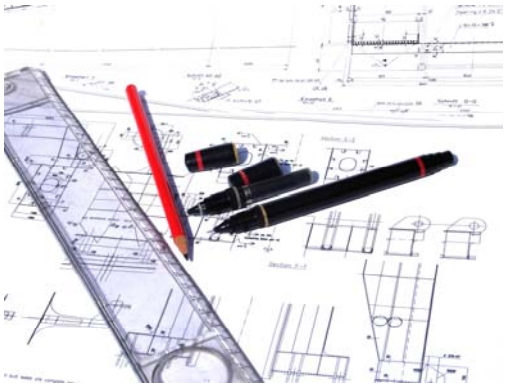

The order and conditions for issuing, renewal, refusal and deprivation of the EU Blue Card is determined by the Rules of application of the Law for the Foreigners in the Republic of Bulgaria.

The Employment Agency gives a written permit for exercising a highly qualified employment for EU Blue Card issuing by the organs of the Ministry of Interior.

The EU Blue Card holder is equal to the Bulgarian citizens regarding:

1. The presented services;

2. Work conditions, including payment, dismissal, safety and health at work, access conditions, the subordination to obligations and the use of rights of social security within the frames of the EU law and others;

3. Access to merchandises and services, including public ones;

4. Education and professional training;

5. The payments of the connected with the incomes acquired old age pensions, without affecting the existing two-side agreements in an amount, applicable according to the right of the country-member or the countries-members debtors, at moving in a third country;

6. The recognition of diplomas, certificates and other proofs for a professional qualification in conformity with the Law for the Recognition of National Qualifications;

7. Freedom of partnership, joining and membership in organizations of workers and employees or employers as well as in professional and class organizations, including regarding the offered privileges from such a membership, without this being a threat for the public order and national security.

Of these rights benefit only the Blue Card holders and members of their families who normally stay on the territory of the Republic of Bulgaria.

During the first two years of a legal highly qualified employment, the EU Blue Card holder may exercise on the territory of the Republic of Bulgaria only activities which meet the requirements for the Blue Card issuing.

The EU Blue Card holder may change his employer after the receiving of a written permission by the Employment Agency.

In case that he stays without a work, the EU Blue Card holder has the right within three months to search for and start work. This right may be used only once within the frames of the EU Blue Card validity deadline. Until the taking of a permission regarding the change of the employer, the circumstance is not a reason for the Employment Agency to offer deprivation of EU Blue Card.

''Highly qualified employment'' is to hire at work a person who has the necessary for the relevant work competence, proved with a document for acquired high education or not less than five years of professional experience in the area of the profession about which he applies or is hired. Acquired high education is certified with diploma, certificate or other document, issued by a competent organ after training which has lasted not less than three years, provided by a teaching institution recognized as a high school in the relevant country.

''The stay deadline may be extended at staying without work of holders of a permit ''EU Blue Card'' up to three months as well as of foreigners who have made complaints against an employer regarding exploiting work conditions or from young and minor workers, hired to work illegally –until the completion of the procedure".

The foreigners who are staying short term or continuously on the territory of the Republic of Bulgaria may accomplish an activity of labor law relation or as commissioned people only after the receiving of a permit or registration from the organs of the Ministry of Labor and social Policy.

The foreigners who have received a work permit or registration may accomplish labor activity only at the employer or the local person and for the deadline determined with the work permit or the registration.

EU BLUE CARD, PROCEDURE AND TRANSPARENCE

EU Blue Card is issued to a citizen of a third country who has applied for and met the requirements and for whom the competent organs have taken a positive decision.

The countries-members determine a standard EU Blue Card validity deadline which lasts between one and four years. If the labor contract is for shorter period, the EU Blue Card is issued or renewed for the continuation of the labor contract plus three months.

The EU Blue Card is issued by the competent organs of the country-member by using the unified format shown in Regulation /EC/ № 1030/2002. The countries-members indicate in the EU Blue Card the conditions to the labor market access. In the field '' Category" the countries-members indicate ''EU Blue Card".

During its validity the EU Blue Card offers to its holder:

- The right of entering, second entering and a stay on the territory of the country-member, issued the EU Blue Card;

- The rights which are recognized by the strength of the present directive;

REASONS FOR REFUSAL

The countries-members refuse an application for EU Blue Card issuing when the candidate doesn't meet the requirements or when the presented documents are acquired through fraud, faked or forged.

DEPRIVATION OR REFUSAL OF EU BLUE CARD RENEWAL

The countries-members deprive or refuse the EU Blue Card renewal in the following cases:

- When it has been acquired through fraud, faked or forged;
- When it turned that its holder hasn't met or doesn't already meet the requirements for entering and staying or when he stays with an aim different than the one for which he has received a stay permit;
- When its holder hasn't observed the restriction for an access to the labor market;

The lack of a notification is not considered as a sufficient reason for deprivation or refusal of EU Blue Card, if the holder of the card can prove that the notification hasn't reached the competent organs by not depending on the holder reasons.

The countries-member may deprive or refuse the renewal of the EU Blue Card, issued on the basis of the present directive, in the following cases:

- Out of reasons connected with the public order, public security and public health;
- When the EU Blue Card holder doesn't have sufficient means for living and when it is applicable, for the living of the members of his family, without turning to the social support system of the country-member. The countries-members evaluate these means regarding its nature and regularity and may take into consideration the amount of the minimum national salary and pension as well as the number of the relevant person's family members. Such an evaluation is not made during the unemployment period;
- When the relevant person hasn't announced his address;
- When EU Blue Card holder applies for social support at condition that appropriate written information on this subject has been previously given to him by the country-member.

ACCEPTANCE APPLICATIONS

The countries-members determine whether the applications for issuing EU Blue Card have to be presented by the citizen of the third country and/or by his employer.

The application is examined and explored when the relevant citizen of a third country resides out of the territory of the country-member in which he wants to be accepted or if he already resides on the territory of the relevant country-member as a holder of a valid stay permit or national long term visa.

PROCEDURE GUARANTEES

When the information or documents, presented in support of the application are not sufficient, the competent organs inform the candidate about the required additional information and the determined reasonable deadline for the presenting. The deadline is stopped when the organs receive the required additional information or documents. If the additional information or documents are not presented within the frames of the deadline, the application may be rejected.

Each decision for rejection of an application for EU Blue Card issuing, for refusal of a renewal or for deprivation of EU Blue Card, is announced in a written way to the relevant citizen of a third country and when it is applicable, to his employer according to the information procedures of the relevant national law and is a subject to an appeal in front of the organs of the relevant country-member in conformity with the national law. The reasons for the decision, the possible existing procedures for appeal and the deadline for taking actions are mentioned in the notification.

Part II
Access to the labor market

ACCESS TO THE LABOR MARKET

During the first two years of a legal labor employment in the relevant country-member in the capacity of EU Blue Card holder, the access to the labor market for the relevant person is restricted to the exercising of paid labor activities which meet the acceptance requirements. After the first two years, the countries-members may present to the concerned people equal treatment with the citizens of the relevant country-member concerning the highly qualified access conditions.

During the first two years of a legal labor activity in the relevant country-member in the capacity of EU Blue Card holder, the change of an employer is a subject to a preliminary written permit from the competent organs of the country-member by staying in conformity with the national procedures and within the frames of the deadline. The changes, concerning the acceptance conditions, are subject to a preliminary notification or if this is envisaged by the national law – to a preliminary permit.

TEMPORARY UNEMPLOYMENT

The unemployment by itself is not a reason of deprivation the EU Blue Card, unless the unemployment period exceeds three successive months or appears more than once for the EU Blue Card validity period.

During the mentioned period, the EU Blue Card holder has the right to search for a work and start exercising it at the conditions shown for labor market access.

The countries-members permit to the EU Blue Card holder to stay on their territory until he receives the necessary permit or receives a rejection of this permit.

EQUAL TREATMENT

The EU Blue Card holders are treated equally to the citizens of the country-member, issuing the Blue Card, regarding:

- The work conditions including payment and dismissal as well as healthy and safety conditions

at the working place;

- The freedom of association, joining and membership in organization, representing employees or employers or in each other organization whose members exercise certain professional activity including regarding the privileges presented by similar organizations without affecting the national regulations regarding the public order and security;

- The education and professional training;

- The recognition of diplomas, certificates and other proofs of professional qualification in conformity with the applicable national procedures;

- The decrees in the national law related to the branches of the national security;

- Without affecting the existing two-sides agreements, the payments of connected with the incomes acquired established by law pensions for old age in an amount applicable according to the right of the country-member or the countries-members debtors, at moving in a third country;

- The merchandise and service access and supply, which are presented for public use, including procedures of placing in a lodging as well as information and consultancy, presented by the Employment Agencies;

- The free access to the whole territory of the relevant country-member within the limits, envisaged in the national legislation;

EUROPEAN COMMUNITY LONG STAY STATUTE FOR THE EU BLUE CARD HOLDERS

The EU Blue card holder has the right to collect stay periods in different countries-members in order to accomplish the requirement for the stay continuation, if the following conditions are fulfilled:

- Five years of legal and continuous stay on the territory of the Community as EU Blue Card holder; and

- Legal and continuous stay for the period of two years immediately before introducing the application as EU Blue Card holder on the territory of the country-member where the application for long term EC permit issuing is introduced;

The deadline for a legal and continuous stay is not interrupted by periods of absence from the territory of the Community if these periods are shorter than 12 successive months and their common continuation doesn't exceed 18 months.

The countries-members extend up to 24 successive months the absence from the territory of the Community period, allowed to a person with the statute of EC long term stay, holder of a long term stay permit and to the

members of his family who have received a status of long term stay in the EC.

LONG STAY PERMIT

The EU Blue Card holders who meet the requirements for the acquiring of a status of long term stay in EC are issued stay permits according to Regulation /EC/ № 1030/2002.

In the field ''Notes'' of the stay permit the countries-members state ''Former holder of EU Blue Card''.

STAY IN OTHER COUNTRIES-MEMBERS

After 18 months of a legal stay in the first country-member as EU Blue Card holder, the relevant person and the members of his family can move in a country-member different than the first country-member, for the aims of a highly qualified labor employment.

In the possibly shortest deadline and not later than one month after the entering on the territory of the second country-member, the EU Blue Card holder and/or his employer have to apply for EU Blue Card issuing to the competent organs of the country-member in question and present all the documents which prove that the conditions for the second country-member are fulfilled. In conformity with the national law the second country-member may decide not to allow the candidate to work until its competent organ doesn't take a positive decision regarding the application.

The application may also be presented to the competent organs of the second country-member while the EU Blue Card holder still resides on the territory of the first country-member.

In conformity with the procedures, the second country-member processes the application and informs the candidate and the first country-member about its decision:

- Whether to issue EU Blue Card and to allow the candidate to stay on its territory for the aims of highly qualified labor employment when the conditions are fulfilled;
- When the conditions of the present article aren't fulfilled, to refuse to issue EU Blue Card and to oblige the candidate and the members of his family to leave its territory in conformity with the procedures, envisaged in the national law, including the output procedures. The first country-member immediately and without formalities accepts back the EU Blue Card holder and the members of his family. This is also applied when the EU Blue Card issued by the first country-member has an expired validity deadline or if it is deprived at the reviewing of the application.

If the validity deadline of the EU Blue Card, issued by the first country-member, expires during the procedure, the countries-members may, if it is required by the national law, issue national permits for a temporary stay or equal to them permits, which give the candidate the possibility to continue his legal stay on the territory of the relevant country-member until the competent organs take decision regarding the application.

It may be required from the candidate and/or his employer to cover the expenses connected with the coming back and the acceptance of the EU Blue Card holder and the members of his family including by refunding the expenses made by public funds.

When EU Blue Card holder and if it is applicable, the members of his family benefit from the possibility to move for the second time in another country-member under the conditions of the present chapter, the ''first country-member'' is the country which the person leaves and the ''second country-member'' is the country for which he has made an application for staying.

STAYING IN THE SECOND COUNTRY-MEMBER OF THE MEMBERS OF THE FAMILY

When the EU Blue Card holder moves to a second country-member and when the family has already gathered in the first country-member, the members of his family are allowed to accompany or join him.

Not later than one month after entering to the territory of the second country-member, the relevant family members or the EU Blue Card holder make an application for stay permit issuing for a member of the family to the competent organs of this country-member in conformity with the national law.

In the cases when the validity deadline of the family members stay permit, issued by the first country-member, has expired during the procedure or hasn't already given the right to his holder to reside legally on the territory of the second country-member, the countries-member permit to the person to stay on their territory, if it is necessary, by issuing national permits for a temporary stay or equal to them permits, which give a possibility to the candidate to continue his legal stay on their territory along with the EU Blue Card holder until the competent organs of the second country-member take decision regarding the application.

The second country-member may require from the relevant family members to present along with the application for stay permit issuing:

- Their stay permit for the first country-member and a valid document for travel or its certified copies as well as a visa if such is required;
- A proof that they have resided in the first country-member in the capacity of family members of the EU Blue Card holder;
- A proof that they have a health insurance covering all the risks in the second country-member or that the EU Blue Card holder has such an insurance for them.

The second country-member may require from the EU Blue Card holder to present proofs that the holder:

- Is settled at conditions considered as normal for a compared family which resides in the same region and covering the requirements of all the common health standards and the safety standards in the country-member in question;
- Has stable and permanent financial means, sufficient for his and his family members living without turning to the system for social support of the country-member in question. The countries-members evaluate these means regarding their nature and permanence and may take into consideration the amount of the minimum national salary and pension as well as the family members number.

Part III
Education, Diploma Recognition, Free Offer of Services

EDUCATION AND DIPLOMA RECOGNITION

The recognition of the education and the professional qualifications of the foreigners is settled with the Law for recognition of the national qualifications. This law settles the conditions and order for the recognition of professional qualifications, acquired in other countries-members and in third countries with the aim of access and exercising of regulated professions in the Republic of Bulgaria.

The law is applied for the citizens of countries-members and third countries, who have acquired professional qualifications in other countries-members and third countries and want to exercise a regulated profession in the Republic of Bulgaria as independently employed or hired people. The law is not applied for the citizens of third countries who have acquired professional qualifications on regulated medical professions in third countries.

The recognition of the professional qualification offers to the citizens of the countries-members access to the relevant regulated profession in the Republic of Bulgaria for which they have acquired qualification in other country-member and the right for exercising this profession at the same conditions as the Bulgarian citizens.

The profession which a citizen of a country-member wants to exercise in the Republic of Bulgaria, is the same for which he has acquired a qualification in other country-member if the relevant professional activities are compared.

Citizens of third countries who have acquired a professional qualification in a country-member have the rights of citizens of a country-member for recognition of their professional qualification in the cases when they are:

1. Members of the family of a Bulgarian citizen;
2. Members of the family of a citizen of other country-member, when this citizen has moved in the Republic of Bulgaria;
3. If they have received a long term or permanent stay permit in the Republic of Bulgaria.

Except the cases on paragraph 1, a professional qualification for exercising of a regulated profession is recognized to citizens of third countries who have acquired the right to exercise the same profession in a country with which the Republic of Bulgaria has a concluded international contract for or including clauses for mutual recognition of the professional qualification on this profession under the agreed conditions.

A professional qualification for exercising a regulated profession which hasn't been acquired in a country-member may be recognized to a citizen of third country at mutual conditions, established for each concrete case when the qualification corresponds to the normative requirements in the Republic of Bulgaria for the acquiring of the same professional qualification.

The recognition of professional qualifications for the exercising of a regulated profession on the territory of the Republic of Bulgaria is accomplished according this law as long as other things are not envisaged with a special law or with the law of the European Community.

FREE OFFER OF SERVICES

The free offer of services in the Republic of Bulgaria by citizens of other countries-members cannot be limited on the ground of their professional qualifications, if they are:

1. Legally settled in other country-member with the aim of exercising the same profession on its territory;

2. If they have exercised this profession in the country-member by settlement for not shorter period than two from the last 10 years when the profession is not regulated in this country-member; this requirement is not applied when the profession or the education and training, required for its exercising, are regulated in the country-member by settlement.

The decrees of this part are applied only in the cases when a citizen of another country-member moves in the Republic of Bulgaria with the aim of exercising a regulated profession only once or for a determined period of time.

The single or temporary character of offering services is a subject to evaluation for each concrete case regarding the deadline, frequency, regularity and continuation of the offered services.

The service offer when moving is accomplished by observing the national regulations for a professional behavior with a professional, normative or administrative character, directly connected to the professional qualifications, the profession's characteristics, the use of professional ranks, the professional breaches, connected to the protection and safety of the consumers as well as at observing the disciplinary regulations, applied in the Republic of Bulgaria to the people who exercise the same profession.

When the services are offered for the first time in Bulgaria, the citizen of the country-member presents a written declaration in front of the recognition organ containing data for the harm insurance which harms can occur as a result of a guilty non-execution of his professional duties.

To the declaration must be applied:

1. A citizenship document;
2. A certificate, issued by the competent organ of the relevant country-member that the declarer is legally settled on its territory with the aim of exercising the relevant activities as well as at the moment of the document issuing there isn't a prohibition including a temporary one for exercising of these activities;
3. Proofs for professional qualifications;
4. Proofs confirming the exercising of the relevant activity for a continuation at least 2 during the last 10 years;
5. A certificate that the person hasn't been sentenced – for the professions related to the security, for which it is required such in the Republic of Bulgaria.

When there is a change in the circumstances, certified by documents, the declarer presents documents which prove the change within a month from its happening.

The declaration is renewed once a year if the declared is going to offer services only once or temporary in the Republic of Bulgaria during the relevant calendar year.

The citizens of the country-member, settled in another country-member, at a temporary or single service offer are free of requirements of registration or a membership in a professional organization or association as well as of the introduced in the Bulgarian legislation registration requirements for the aims of the finding of obligations for obligatory insurance payments coming from activities, exercised for the benefit of the insured people.

The citizen of a country-member must previously inform and in case of emergency – afterwards, the National Income Agency about the services ha has offered.

Within one month from the receiving of the declaration and the accompanied documents, the recognition organ informs the declarer about its decision not to previously check his professional qualifications or about the result of the accomplished check.

The service offer must be able to start within a deadline of one month from the taking of a decision to accomplish or not the check.

When it is found a significant inconformity between the declarer's professional qualifications and the training, led in the Republic of Bulgaria for the exercising of the relevant profession which may threaten the citizens 'safety and lead to a serious damage of their health, the recognition organ offers to the declared the possibility to prove that he has acquired the missing knowledge or competence by taking an exam.

When there is a complaint made by a receiver of services against the person who offers the services, the recognition organ requires from the competent organs of the country-member by settlement the whole information, necessary for the correct reviewing of the complaint.

The recognition organ informs the receiver of services about its decision of a given complaint.

The recognition organ must assure an exchange of the whole information necessary for complaints reviewing connected to the services offer on the territory of other countries-members.

The receivers of services have the right to receive from the persons who offer the services the following information:

1. Name of the public registers in which they are inscribed in the country-member by settlement, the relevant registration numbers or equivalent identification data which is in the relevant register;
2. The name and address of the relevant competent organ when it is required in the country member by settlement the receiving of a permit or license for the exercising of the activity;
3. Data about the professional associations or organizations in which they are members;
4. Professional rank and when there isn't such – the name of the professional qualification and the country-member in which it is acquired;
5. ID Number according to the Law for the Added Value if for the realized activity is owed a tax on the added value;
6. Data about the insurance for the harms which can occur as a result of a guilty non-execution of the professional duties.

Търговско-промишлена палата - Враца
гр. Враца, 3000
ул. "Христо Ботев" 24
тел: 092/660271
факс: 092/626308
email: cci-vr@online.bg

Chamber of Commerce and Industry Vratsa
24 Hristo Botev Str.
3000 Vratsa
Tel: +359 92 660271
Fax: +359 92 626308
email: cci-vr@online.bg

"Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Търговско-промишлена палата - Враца и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган."